

NA CAŁYM ŚWIECIE POLACY
SIĘ BIJĄ, DRUGICH TAKICH NIE
ZNAJDZIECIE

JULIA
MIŚKOWICZ

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania historii dla szkoły podstawowej

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących
w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego
w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Marta Milewska
Recenzja merytoryczna – Beata Falkowska
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
dr Anna Araucz
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Tytuł zajęć/lekcji:

Na całym świecie Polacy się biją, drugih takich nie znajdziecie

Cele ogólne

- zapoznanie z polskimi szlakami bojowymi poza granicami okupowanej Polski.

Cele operacyjne

Uczeń, w tym ze SPE:

- umieszcza w czasie i przestrzeni działania polskich formacji na różnych frontach i obszarach toczącej się wojny z uwzględnieniem treści edukacji regionalnej – udział trybszan w II wojnie.

Metody/techniki/formy pracy

praca zbiorowa, indywidualna.

Środki dydaktyczne

mapa świata, ksero konturowych map świata dla uczniów, podręcznik/źródła/mapa/atlas.

Opis przebiegu zajęć/lekcji

1. Nauczyciel wprowadza uczniów w temat lekcji. Wyjaśnia, że po klęsce wrześniowej wielu żołnierzy znalazło się poza granicami Polski i tam walczyła o suwerenność. Przypomina analogiczną sytuację po rozbiorach. Zwraca uwagę, że – tak jak po powstaniach – w jednym kraju powstawały obozy Polaków, np. w ZSRS.
2. Uczniowie, korzystając z materiałów, wyszukują bitwy i wydarzenia związane z II wojną, w których brali udział Polacy. Każdy uczeń otrzymuje ksero mapy świata i wkleja do zeszytu. Wyszukane wydarzenia umiejscawiają na mapie. Tworzą do niej legendę, zaznaczają np. kolorami jednostki wojsk lądowych, morskich, powietrznych. Zaznaczając, umieszczają informacje o datach, wydarzeniach, nazwie jednostki, dowódcy. Chętni uczniowie mogą na mapie zaznaczyć szlaki bojowe.
3. Nauczyciel monitoruje pracę. Po jej ukończeniu uczniowie pojedynczo podchodzą do dużej mapy i zaznaczają karteczkami na mapie miejsca walk z udziałem Polaków.
4. Nauczyciel opowiada o udziale pradiadków i dziadków uczniów w wojnie na froncie włoskim, radzieckim oraz o tym, że byli siłą włączani do armii niemieckiej po zajęciu wsi przez Słowację.
5. Uczniowie zapoznają się ze źródłami – spisnymi wspomnieniami pradiadków, oglądają ich zdjęcia (zgromadzone w szkolnym miniarchiwum).
6. Nauczyciel pokazuje, że walka o wolność za granicami to nie tylko bitwy, ale i praca na rzecz aliantów. Opowiada o Enigmie.
7. Nauczyciel nagradza uczniów oceną lub plusami.
8. W domu uczniowie piszą informację na temat jednej, wybranej przez siebie bitwy.

Komentarz metodyczny

1. **Uczniowie ze SPE** nie wyszukują źródeł czy informacji w tekście, lecz przenoszą informacje z mapy w podręczniku lub atlasie.
2. Na lekcji można wykorzystać fragmenty filmów fabularnych lub dokumentalnych, wiele z nich znajduje się w serwisie YouTube <https://www.youtube.com/watch?v=5Rw9q49F4Ck>, www.youtube.com/watch?v=rm_fw1MXHTs, wszystko zależy od tempa pracy uczniów.
3. Uczniowie mogą sprawdzić, jaka odległość w kilometrach dzieli zaznaczone miejsce pobytu żołnierzy z ich wsi od miejsca zamieszkania. Jeżeli nauczyciel nie realizuje treści regionalnych, mogą sprawdzić odległości miejsc walk od Warszawy.
4. Dobrze jest, gdy w podobnym czasie omawiane są na lekcjach języka polskiego utwory takie jak *Dywizjon 303*, *Szkice spod Monte Cassino*, czy ich fragmenty. Zblokowane w ten sposób treści pozwolą na uporządkowanie wiedzy i ich pełniejsze zrozumienie.
5. Kształcone kompetencje:
 - **w zakresie rozumienia i tworzenia informacji** – poprawność wypowiedzi uczniów, czytanie i słuchanie ze zrozumieniem, wyrażanie się w sposób precyzyjny i zwięzły;
 - **w zakresie umiejętności uczenia się** – zarządzanie własnym czasem, rozwiązywanie problemów, zdobywanie, przetwarzanie, ocenianie i przyswajanie nowych informacji;
 - **obywatelskie** – świadomość i rozumienie tożsamości kulturowej własnego kraju w interakcji z innymi kulturami oraz umiejętność zobaczenia i zrozumienia różnych punktów widzenia;
 - **w zakresie przedsiębiorczości** – kreatywność, zarządzanie i wdrażanie projektu oraz umiejętność współpracy w zespole;
 - **w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej** – świadomość dziedzictwa kulturowego własnego kraju i Europy oraz ich miejsca w świecie, szacunek dla odmiennych kultur.
6. **Treści interdyscyplinarne:** edukacja regionalna (historia lokalna), język polski (wywiad, dialog), matematyka (obliczanie odległości), geografia (mapa).